

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: D. V., nar. X,
st. přísl. X
t. č. bytem X
zastoupen JUDr. Denisem Kašicynem,
advokátem se sídlem Kolínská 1722/16, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 29. 4. 2019, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2019, č. j. OAM-239/ZA-ZA11-LE05-2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, JUDr. Denise Kašicyna, advokáta se sídlem Kolínská 1722/16, 130 00 Praha 3.

- III. Ustanovené tlumočnicki MVDr. Olze Sapoznikové, bytem X, se přiznává náhrada nákladů ve výši 350,- Kč, která ji bude vyplacena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Dne 9. 3. 2019 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“), dne 12. 3. 2019 obdržel žalovaný od právního zástupce žalobce prohlášení, že žalobce chce požádat o udělení mezinárodní ochrany, což odůvodnil trestním stíháním v Ruské federaci. Žalobce následně dne 15. 3. 2019 poskytl údaje k podané žádosti a sdělil, že se narodil v Rusku, je občanem Izraele, hebrejské národnosti, bez náboženského vyznání a politického přesvědčení, politicky aktivní nebyl, je rozvedený, jeho bývalá manželka žije v Rusku, dospělý syn v Izraeli. Z Izraele vycestoval dne 7. 3. 2019 do Prahy. Ke zdravotnímu stavu uvedl, že má problémy s páteří, ale jinak je zdravý. Za důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil skutečnost, že když přicestoval do Prahy, byl zadržen policií a dozvěděl se, že je to na žádost Ruska, kde byl obětí bývalých policistů, z nichž se stali kriminálníci, proto z Ruska utekl. Žalobce uvedl, že se bojí o svůj život a nesouhlasí s vydáním do Ruska, naopak chce odcestovat do Izraele, kde má zázemí, práci a rodinu.
3. V průběhu správního řízení prokázal žalobce svou totožnost a státní příslušnost dokladem totožnosti a řidičským průkazem Izraele, přičemž žalovaný následně obdržel kopii cestovního dokladu Izraele, jenž patřil žalobci a byl uložen u Městského soudu v Praze.
4. Při pohovoru vedeném dne 15. 3. 2019 žalobce konstatoval, že z Ruska utekl, protože tam byl jeho život v ohrožení, a vyřídil si státní občanství Izraele, kam vycestoval kvůli své národnosti. Když přijel v červenci roku 2016 do Izraele, požádal o izraelské státní občanství, které mu bylo v lednu roku 2017 uděleno, přičemž musel doložit hebrejský původ jeho matky. Žalobce dále prohlásil, že jiné než izraelské státní občanství v současnosti nemá. Rusko opustil v červenci roku 2016 a poté se tam nevrátil. Po opuštění Ruska měl trvalý pobyt pouze v Izraeli a jinak cestoval pouze za turistikou. Z Izraele do ČR žalobce odjel dne 7. 3. 2019, protože chtěl se svou přítelkyní, která žije v Rusku, oslavit v Praze MDŽ. O udělení mezinárodní ochrany žalobce požádal proto, že nechce být vydán k trestnímu řízení do Ruska. Žalobce nevěděl, kdy proti němu bylo zahájeno trestní řízení v Rusku, ale mezinárodní zatykač byl vystaven v prosinci roku 2018 a dozvěděl se o něm po svém zadržení v ČR. Žalobce prohlásil, že v minulosti nebyl trestně stíhán. Žalobce neznal ustanovení trestního zákona, dle kterého je v Rusku stíhán, ale jednalo se o tom, že byl v Rusku nucen pod nátlakem podepsat dlužní úpis a nyní po něm požadují zaplacení dluhu, přičemž se jedná o dluh ve výši 12,9 milionu rublů. Žalobce chtěl zabránit svému vydání do Ruska, nevěřil ruské policii a ruskému soudnímu systému. Mafiáni, kteří jej v Rusku pronásledovali a před kterými

utekl, jsou do tohoto systému zapojeni, a pokud by se jim stal nepohodlným, zlikvidují ho. Žalobce nevěděl, proč proti němu bylo po třech letech vyhlášeno mezinárodní pátrání, od svého odjezdu z Ruska nebyl s nikým v kontaktu. Žalobce vypověděl, že je v kontaktu s izraelskými úřady a s právníkem nahlásili věc konzulátu Izraele v Praze, jeho rodiče v Izraeli pověřili izraelského právníka, aby jeho situaci pomohl vyřešit. V Izraeli žalobce neměl nikdy žádné problémy a není tam nic, čeho by se obával. Naopak by se chtěl do Izraele co nejdříve vrátit.

5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je jeho snaha zabránit svému vydání k trestnímu stíhání do Ruska s tím, že žalobce nevěří ruské policii a justičnímu systému.
6. Žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědi a vyjádření jeho právního zástupce, jakož i z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Izraeli.
Při seznámení se s podklady žalobce uvedl, že nežádá o mezinárodní ochranu kvůli situaci v Izraeli, neboť se tam chce vrátit, ale nechce být vydán do Ruska. Doplnil, že v Izraeli je vše v pořádku. Právní zástupce žalobce k podkladům pro vydání rozhodnutí konstatoval, že zpráva o stavu lidských práv v Izraeli není pro řízení podstatná, neboť žalobce nehledá ochranu před státními orgány Izraele. K tomu navrhl doplnění dokazování o aktuální zprávy o stavu lidských práv v Rusku. Dále uvedl, že žalobce požádal o písemnosti z trestního řízení na území Ruska. Součástí podání byl dále ruský text označený jako svědectví bratra žalobce, jehož překlad si žalovaný obstaral. Obsahem písemnosti bylo tvrzení, že v roce 2016 po pisateli v Rusku požadovaly jisté osoby zaplacení sumy 15 milionů rublů, které jim měl dlužit žalobce, dále že byl žalobce několik dní pohřešován, jeho byt nesl známky vloupání a byl patrně unesen, pročez podal pisatel oznámení na policii. Policie dle pisatele věc vyšetřovala, ale posléze bylo vyšetřování zastaveno, neboť se žalobce sám dostavil na policii s tím, že je vše v pořádku. V následném podání žalobce navrhl provedení dokazování vyžádáním zprávy o lidských právech v Rusku od organizace Memoriál, součástí podání byla písemná vyjádření žalobce a jeho bývalé manželky, jejich překlad si žalovaný obstaral, přičemž tato vyjádření popisovala události z roku 2016, které již popsal žalobcův bratr.
7. K návrhům na doplnění podkladů a písemnostem, doloženým žalobcem, žalovaný konstatoval, že z hlediska posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jde o materiály irelevantní, když se netýkají možného pronásledování či hrozící vážné újmy v zemi původu žalobce ani jiných relevantních okolností. Informace o situaci v Rusku nemohou přinést žádnou informaci svědčící o důvodných obavách žalobce z pronásledování, ani o skutečně hrozící vážné újmě v zemi jeho původu, tj. v zemi jeho státní příslušnosti, kterou je Izrael. Mezinárodní ochrana je ochranou proti pronásledování či skutečně hrozící vážné újmě výhradně v zemi původu žalobce, tedy v zemi jeho státní příslušnosti. Doplnění podkladů tak žalobce považoval za neefektivní a zcela nadbytečné, neboť informace o situaci v Rusku obecně ani o tamním stíhání žalobce nemohou přispět k zodpovězení otázky, zda žalobci hrozí v zemi jeho původu pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu nebo že mu tam hrozí vážná újma podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Tvrzené důvody žádosti o mezinárodní ochranu musí směřovat k zemi státní příslušnosti žadatele. V případě žalobce se jedná o stát Izrael, jehož je žalobce občanem, a jedině vůči němu je tedy opodstatněno posuzovat podanou žádost žalobce.

8. Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce nesdělil žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by v Izraeli jakýmkoliv způsobem uplatňoval politická práva či svobody.
9. Žalovaný v případě žalobce rovněž neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobcovu snahu vyhnout se hrožícímu vydání k trestnímu stíhání do jiné země, Ruska, nelze podřadit pod taxativní důvody ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Odůvodněný strach z pronásledování či nebezpečí vážné újmy se posuzuje ve vztahu ke státu, jehož je žadatel státním občanem. Žalobce opakovaně potvrdil a žalovaný ověřil, že žalobce je státním občanem státu Izrael. Žalobce rovněž výslovně prohlásil, že nemá žádné jiné státní občanství než izraelské, přičemž konstatoval, že v Izraeli neměl nikdy žádné problémy, ničeho se tam neobává a chtěl by se tam co nejdříve vrátit.
10. Žalovaný dále konstatoval, že žalobce nesplňuje ani důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
11. Následně žalovaný zkoumal, zda žalobci nelze udělit azyl z humanitárních důvodů dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Zabýval se rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení nevyplýval žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný je dospělou, plně právně způsobilou osobou a dle jeho prohlášení je zdravý. Jeho zdravotní stav zjevně nevyžaduje žádnou specializovanou či ve vlasti nedostupnou péči a v případě žalobce neshledal existenci zvláštního zřetele hodného důvodu pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Případ žalobce rovněž není případ, kdy by byla jeho situace natolik výjimečná, že neudělení azylu by v jeho případě bylo v zásadě nehumánní.
12. Současně žalovaný zkoumal, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil nic, z čeho by bylo možné dojít k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozila vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Po zhodnocení výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho motivů k odchodu z vlasti a aktuálních informačních pramenů žalovaný nedospěl ve věci k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
13. Žalovaný dále posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě informačních zdrojů i skutečností obecně známých žalovaný konstatoval, že na území Izraele přes napětí mezi Izraelem a

Palestinskou samosprávou neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

Ani sám žalobce nic takového netvrdil a sdělil, že je v Izraeli vše v pořádku.

14. Případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.
15. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu a doplňková ochrana mu nebyla udělena.
16. Žalobce nesplňuje důvody ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce.

II. Obsah žaloby

17. Žalobce především namítl, že žalovaný ve svém rozhodnutí paušálním způsobem odkázal na nemožnost předvídat nelidské zacházení, či mučení v předmětné situaci, a to za situace, kdy žalobce podrobně uvedl důvody, které vedly k podání žádosti, a doložil na podporu svých tvrzení řadu důkazů, které jsou součástí spisu.
18. Žalovaný vycházel ze skutečnosti, že je žalobce státním příslušníkem Izraele, avšak v této situaci je nutné posuzovat, že Ruská federace žádá o vydání žalobce jako svého občana, nikoliv občana Izraele. S touto otázkou se žalovaný nevypořádal. Žalovaný vycházel pouze z tvrzení žalobce, nikoliv z podkladů řízení o vydání, ve kterém Ruská federace i přesto, že žalobce podal řádně žádost o zrušení občanství Ruské federace, stále považuje žalobce za svého občana. S přihlédnutím k této situaci by tedy bylo na místě poukázat na nálezný Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, dle kterého není správní orgán absolutně vázán doslovným zněním zákona, ale smí a musí se od něj odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů právního státu. Postup žalovaného vytváří nebezpečný precedent, dle kterého jakýkoliv stát, o kterém je obecně známo, že v něm dochází k systematickému porušování základních lidských práv, může vyžádat jakoukoliv osobu, a to způsobem, že ji označí za svého občana, i když tomu tak ve skutečnosti není, popř. zruší rozhodnutí o odebrání občanství. Žalovaný by tak dle žalobce měl vycházet z toho, že stát, před kterým žalobce hledá ochranu, tvrdí, že je žalobce jeho občanem, i když tomu tak není.
19. Takový postup je dle žalobce směrodatný i pro provedení dokazování, které nebylo provedeno v důsledku toho, že žalovaný nezhodnotil veškeré okolnosti případu a zvolil cestu nejmenšího odporu s tím, že považoval žalobce za státního příslušníka Izraele a dále se nezabýval otázkou existence/neexistence ruského státního občanství žalobce. Z toho důvodu taktéž žalovaný nezkoumal ani dodržování lidských práv v Rusku jak v obecné rovině, tak i v konkrétní situaci žalobce.
20. Žalobce uvedl, že z Ruska utekl, protože tam byl jeho život v ohrožení. Vyřídil si státní občanství Izraele, kam vycestoval kvůli své národnosti. V červenci 2016 přicestoval do Izraele, požádal o státní občanství a v lednu 2017 mu bylo uděleno. Zároveň v roce 2017 podal

na zastupitelském úřadě Ruské federace v Izraeli žádost o zrušení státního občanství Ruské federace, tudíž jiné než izraelské občanství v současné době nemá i přes to, že ruské státní orgány tvrdí opak. Tato skutečnost je potvrzena i tím, že mu nebylo doručeno žádné předvolání, usnesení o zahájení trestního stíhání, aby se mohl bránit právním způsobem prostřednictvím obhájce v Rusku. Není mu tudíž ani známo, kdy proti němu bylo zahájeno trestní řízení v Rusku, ale mezinárodní zatykač byl vystaven v prosinci roku 2018 a dozvěděl se o něm při svém zadržení v ČR. Nikdy v minulosti nebyl žalobce trestně stíhán, ale v Rusku je stíhán proto, že byl nucen pod fyzickým nátlakem podepsat dlužní úpis a nyní po něm požadují zaplacení dluhu, přičemž se jedná o 12,9 milionu rublů. Když jeho únos začali řešit jeho příbuzní, musel pod nátlakem napsat, že k žádnému únosu nedošlo a že se cítí dobře a není ohrožen.

21. Skutečnost, že vyšetřování proti žalobci v Rusku probíhá pochybným způsobem, lze usoudit i z toho, že když advokát žalobce v Rusku požádal policejní orgány o umožnění nahlédnutí do spisu souvisejícího s jeho únosem a násilným vniknutím do jeho bytu, dostalo se mu po dvou měsících odpovědi a byly zaslány opisy o odložení věci.
22. Závěrem žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2004, č. j. 1 As 9/2003 – 90, podle kterého by měl žalovaný postupovat.
23. Žalobce proto závěrem navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

24. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 26. 6. 2019 popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasil, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu, zákona o azylu, zásady správního řízení nebo mezinárodní závazky ČR. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí, jež považoval za zcela dostatečné a aktuální.
25. Důvodem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha žalobce zabránit jeho vydání k trestnímu stíhání, které probíhá v Ruské federaci. Žalobce není a nebyl členem žádné politické strany, organizace či hnutí, nemá politické přesvědčení, ani nebyl v životě politicky aktivní. Jak žalobce opakovaně prohlásil a žalovaný ověřil z předložených dokladů totožnosti, je pouze státním občanem státu Izrael. Žalobce rovněž výslovně prohlásil, že nemá žádné jiné státní občanství než izraelské, tedy ani občanství Ruské federace. Z tohoto důvodu žalovaný neobstarával informační zdroje týkající se Ruské federace, především ohledně stavu dodržování lidských práv v této zemi. Vzhledem k uvedeným skutečnostem posuzoval žalovaný žádost žalobce právě ve vztahu k Izraeli jako zemi jeho státní příslušnosti, kde žalobce neměl nikdy žádné problémy, ničeho se tam neobával a přál si rychlý návrat do této země. V žalobě zmiňovaný nález Ústavního soudu není dle žalovaného aplikovatelný na projednávanou věc z důvodu odlišného předmětu řízení, jehož se týká. Žalovaný rovněž konstatoval, že předmětem řízení je posouzení důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nikoliv vydání žalobce k trestnímu stíhání do Ruské federace. Žalobce tak dle názoru

žalovaného nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplňoval podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany.

26. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

27. V replice k vyjádření žalovaného žalobce konstatoval, že pokud by soud zastával názor o správnosti tvrzení žalovaného, že jako správní orgán není absolutně vázán doslovným zněním zákona, je vhodné sdělit, že odůvodňují-li to okolnosti a práva, zaručená mezinárodními smlouvami, jsou převažujícím jevem nad dikcí zákona o azylu. Právě v případě zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany z ryze formálního důvodu, kdy je žalobce označen státem, který se ho dožaduje, za svého občana, odporuje judikátu, na který poukazoval žalobce.
28. Skutečnost, že byl žalobce zkrácen na svých právech, je dle žalobce prokazatelná i tím, že mu nebylo umožněno ve smyslu ustanovení § 38 odst. 1 správního řádu seznámit se se spisem, a dne 10. 4. 2019 mu byla předložena pouze část podkladů pro vydání rozhodnutí (stránky č. 1 – 33 z celkem 101 stránek) bez jakéhokoliv odůvodnění.

V. Průběh ústního jednání

29. Krajský soud nařídil na den 18. 2. 2021 ústní jednání.
30. Žalobce k věci uvedl, že má za to, že nebyly zkoumány veškeré okolnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Správní orgán se dle jeho názoru nevypořádal s tím, zdali je žalobce státním příslušníkem Ruské federace. Žalobce sice přicestoval na území ČR jako občan Izraele a byl rovněž zadržen jakožto občan Izraele, ovšem trestní příkaz byl na žalobce vydán jakožto na občana Ruské federace. V případě žalobce jsou kroky Izraele velmi omezené s ohledem na to, že se žalobce nachází na území svrchovaného státu ČR. Jedinou možností žalobce je požádat o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Na tento případ přitom pamatuje rovněž Ženevská úmluva. Žalobce objektivně nemůže využít ochrany ze strany Izraele, což však nelze žalobci vytýkat, neboť tuto skutečnost nemohl objektivně ovlivnit. I při nástupu do Přijímacího střediska žalobce předložil řidičský průkaz vydaný justičními orgány Ruské federace. Žalovaný měl z úřední povinnosti zkoumat, zda na žalobce nelze v této věci nahlížet jakožto na občana Ruské federace.
31. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a na vyjádření k žalobě.
32. Žalobce navrhl k důkazu provedení zprávy pro migrační otázky správy vnitra Ruska pro Tamborskou oblast ze dne 21. 12. 2018, dle které bylo sděleno, že žalobce nabyt občanství Ruské federace v důsledku uznání. Ze zprávy rovněž vyplynulo, že žalobce nepožádal o zrušení státního občanství Ruské federace a rovněž neuvědomil příslušné orgány o nabytí občanství jiného státu nebo povolení k pobytu na území jiného státu. K datu vydání uvedeného dokumentu byl žalobce držitelem ruského cestovního pasu a měl trvalý pobyt na území Ruské federace.
33. Žalobce k dotazu soudu uvedl, že jakmile dostal izraelské občanství, rozhodl se zrušit občanství Ruské federace, protože s Ruskem nechtěl mít nic společného a tato země mu nemohla nabídnout žádnou ochranu. Vzhledem k předložené zprávě žalobce pochopil,

že jeho žádost o zrušení státního občanství Ruské federace nebyla projednána. Pokud by žádost projednána byla, měla by Ruská federace předat danou věc Izraeli.

34. K důkazu dále žalobce navrhl provedení výslechu svědka, který by mohl jakožto žadatel o azyl objasnit skutečnosti týkající se situace v Ruské federaci. Krajský soud nepovažoval za důvodné, aby prováděl výslech navrhovaného svědka. Pokud by se prokázalo, že je žalobce občanem Ruské federace, změnila by tato skutečnost zásadně jeho situaci žalobce a dokazování by v tomto ohledu leželo na správním orgánu. Krajský soud rovněž nepovažoval za podstatné provádět dokazování žalobcem předloženým dopisem Ministryni spravedlnosti ČR ve věci řízení o vydání v dané fázi řízení, tudíž i tento návrh na dokazování zamítnul.

VI. Posouzení věci krajským soudem

35. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
36. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
37. Přednostně se zdejší soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek, což však v daném případě nenastalo.
38. K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/1994, že: *„Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastníkovy námitky a přihlédnul i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.“*

39. Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 85/2011-170 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: „K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb.n.u. ÚS, svazek 45, nález 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: *„Soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.“* V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že *„... je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas“*. Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, str. 257, a nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.
40. Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007-34, bylo vysloveno, že *„(...) je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl“*. V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, v němž se uvádí, že v situaci, kdy *„(...) je*

část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“. Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

41. Krajský soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný), ostatně žalobce žádnou konkrétní argumentaci stran tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v podané žalobě neuvedl.
42. Soud proto nemůže přisvědčit žalobci v jeho obecném odkazu na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Zdejší soud má taktéž za to, že žalovaný srozumitelně uvedl, co jej vedlo k závěru napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná.
43. Ve světle těchto skutečností považuje krajský soud námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za nepřijatelnou. Přistoupil proto k posouzení podstaty projednávané věci.
44. Na základě zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
45. Zdejší soud se nejprve zabýval v obecné rovině tím, zda institut mezinárodní ochrany může sloužit k ochraně před hrozbou pocházející z jiného než domovského státu, následně zkoumal specifickou situaci žalobce, kterému v době podání žádosti hrozilo vydání do třetího státu. Závěrem krajský soud posuzoval, zda byly dány podmínky pro neudělení mezinárodní ochrany žalobci.
46. Podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem* nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho

území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu (zvýraznění v této i následujících citacích doplněno krajským soudem).

47. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
48. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
49. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“
50. Ustanovení § 12 zákona o azylu je „normativním klíčem“ k celému zákonu o azylu, neboť na jeho základu může být cizinci udělena základní a historicky nejstarší forma mezinárodní ochrany, tj. azyl (srov. KOSAŘ, D., MOLEK, P. a kol. *Zákon o azylu. Komentář*. Wolters Kluwer, 2010, § 12). Písmeno a) citovaného ustanovení je přenesením práva na azyl zakotveného na ústavní úrovni v čl. 43 Listiny základních práv a svobod a písmeno b) vychází z definice uprchlíka obsažené v Úmluvě o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícím se právního postavení uprchlíků (publ. pod č. 208/1993 Sb., dále jen „Ženevská úmluva“). S ohledem na vázanost České republiky mezinárodněprávními závazky vyplývajícími z Ženevské úmluvy je třeba zákon o azylu vykládat s ohledem na zajištění jejích cílů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 5 Azs 25/2003 - 94, či ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 - 75).
51. Podle čl. 1 písm. A odst. 2 Ženevské úmluvy se za uprchlíka považuje osoba, která v důsledku událostí, které nastaly před 1. lednem 1951, se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit. V případě osoby mající několik státních občanství, pojem 'země jeho státního občanství' se týká všech zemí, jejichž je státním občanem; žádná osoba však nebude považována za zbavenou ochrany země své příslušnosti, pokud se bez závažného důvodu založeného na oprávněných obavách vzdala ochrany jedné ze zemí svého státního občanství.“

52. K citovanému ustanovení Ženevské úmluvy se v obdobné souvislosti vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018 – 30, když uvedl: „Citované ustanovení definuje pojem uprchlíka s ohledem na čtyři pilíře: 1) přítomnost mimo území země původu; 2) objektivní či subjektivní nemožnost přijmout ochranu této země či vrátit se do ní; 3) tato nemožnost je zdůvodněna oprávněnými obavami z pronásledování; 4) toto pronásledování je založeno na důvodech rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či politického přesvědčení. Z uvedeného vyplývá, že již samotná podstata základního pojmu „uprchlík“, od kterého se uprchlické i azylové právo odvíjí, je založena na selhání a následném nahrazení ochrany státem původu. Předpokládá stav, kdy stát přestává být ve vztahu ke svému vlastnímu konkrétnímu občanu ochráncem a stává se tím, kdo ochranu před pronásledováním nechce nebo nemůže poskytnout, či dokonce toto pronásledování sám koná, podporuje nebo schvaluje. Pregnantně důležitost prvku ztráty ochrany ze strany státu původu ve vztahu k celé Ženevské úmluvě vyjádřil lord Hope v rozhodnutí Sněmovny lordů ze dne 6. 7. 2000, *Horvath v. SSHD*, když uvedl, že „[o]becným smyslem Ženevské úmluvy je umožnit lidem, kteří již nepožívají ochrany státu z důvodů uvedených v Ženevské úmluvě, aby se mohli obrátit pro ochranu k mezinárodnímu společenství.“ Význam prvku ztráty ochrany domovského státu zdůrazňuje s odkazem na citované ustanovení Ženevské úmluvy jak ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 – 64, publ. pod č. 1659/2008 Sb. NSS, či usnesení ze dne 4. 11. 2009, č. j. 9 Azs 38/2009 – 92), tak i česká doktrína (ČEPELKA, Č., JÍLEK, D., ŠTURMA, P. *Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu*. MU Brno, 1997, str. 54). I z historického hlediska byl institut azylu vždy založen na ochraně proti zemi původu. Již ve středověku měla šlechta právo požádat útekem z vlastní země o ochranu panovníka cizí země. Moderní podoba azylu se formuje v době válek mezi městskými státy v severní Itálii; v raných teoriích mezinárodního práva, jako např. pojednání *De iure belli ac pacis* H. Grotia, je azyl pojímán jako ochrana před stíháním veřejnou mocí země původu z nekriminálních příčin (srov. WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod*. Komentář. Wolters Kluwer, 2012, čl. 43, dostupné z právního informačního systému aspi). Podmínku selhání ochrany země původu pak obsahuje i unijní institut doplňkové ochrany implementovaný do českého právního řádu § 14a zákona o azylu.
53. Ačkoli text § 14 zákona o azylu (tj. azyl z humanitárních důvodů) výslovně ztrátu ochrany země původu nezmiňuje, s ohledem na systematiku zákona a účel daného ustanovení nelze tuto základní zásadu azylového práva při výkladu daného ustanovení opomíjet. Mezi obvyklé důvody pro udělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře řadí například poskytnutí ochrany osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (viz např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). Jedná se tedy o situace absence či nedostatku ochrany ze strany země původu, např. z důvodu nedostatečné lékařské péče či humanitární katastrofy, nikoli však z důvodů taxativně vymezených v ostatních ustanoveních zákona o azylu. Je rovněž třeba zdůraznit, že na udělení humanitárního azylu nemá žadatel ani právní nárok (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48) ani subjektivní právo (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38). Posouzení důvodů žadatele ve vztahu k tzv. humanitárnímu azylu je otázkou správního uvážení správního orgánu.

Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, či usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 – 23).“

54. Z výše uvedených důvodů má krajský soud za to, že institut mezinárodní ochrany slouží k ochraně jednotlivce v situacích ztráty ochrany země původu, přičemž správní orgán primárně posuzuje existenci pronásledování z azylově relevantních důvodů dle § 12 zákona o azylu či hrozby jiné vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pouze z důvodů zvláštního zřetele hodných může jednotlivci formou humanitárního azylu poskytnout mezinárodní ochranu i v jiných situacích než těch taxativně stanovených v § 12 a § 14a zákona o azylu, musí se však stále jednat o situace ztráty ochrany ze strany státu původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018 – 30).
55. Krajský soud upozorňuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany a řízení o přípustnosti vydání jsou dvě samostatná řízení, z nichž každé sleduje jiný účel a jejichž průběh se vzájemně nepodmiňuje (srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2013, sp. zn. Pl. ÚS-st. 37/13, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010 – 99, či ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 – 55). Předmětem řízení o udělení mezinárodní ochrany je nicméně pouze posouzení nutnosti poskytnutí ochrany proti zemi původu, nikoli proti třetímu státu, což potvrdil již několikrát i Ústavní soud (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 1017/14, či ze dne 15. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 1260/17). V citovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 1017/14 Ústavní soud s odkazem na § 91 odst. 1 písm. b) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, uvedl, že „(...) rozhodnutími o udělení mezinárodní ochrany vydávanými podle zákona o azylu je osobám poskytována ochrana před vydáním k trestnímu stíhání bez dalšího jen vůči státům, kterých se tato rozhodnutí týkají. Pokud situace v určitém státě, resp. možnost vydání předmětné osoby do něj, nebyla v rámci řízení podle zákona o azylu předmětem přezkumu, stěží v něm mohla být vytvořena ‚automatická‘ překážka jeho přípustnosti. V opačném případě by rozhodnutí vydávaná dle zákona o azylu zcela mechanicky poskytovala ochranu i vůči státům, u kterých by k tomu po hmotné stránce třeba absentoval jakýkoliv věcný důvod a po procesní stránce v každém případě chybělo jakékoliv dokazování a hodnocení.“ Obdobný názor zastává i právní doktrína, dle které „(...) klíčový význam však mají slova ‚v rozsahu ochrany poskytnuté této osobě jiným právním předpisem nebo mezinárodní smlouvou‘. Tento rozsah je nutno chápat jednak geograficky, a jednak věcně. Mezinárodní ochrana není neomezená, ale je poskytována pouze ve vztahu ke konkrétnímu státu, ve kterém osoba byla pronásledována, anebo jí hrozí zacházení, které je příčinou udělení mezinárodní ochrany (geografický aspekt)“ (KUBÍČEK, M., POLÁK, P. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Komentář*. Wolters Kluwer, 2014, § 91). Uvedené závěry jsou v souladu i s mezinárodními závazky. Jak vyplývá z Metodického pokynu k extradici a mezinárodní ochraně uprchlíků Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), Sekce politiky ochrany a právního poradenství, Divize služeb mezinárodní ochrany, duben 2008, „(...) dožádaný stát musí nejprve vyřešit otázku žadatelova uprchlického statutu a teprve potom rozhodnout, zda může být vyžádaná osoba v souladu se zákonem vydána. Vyplývá to ze závazku dožádaného státu zajistit respektování zásady non-refoulement podle

mezinárodního uprchlického práva a práva lidských práv. Na jedné straně požívá žadatel o azyl jako vyžádaná osoba po celou dobu azylového řízení (včetně řízení odvolacího) ochrany proti refoulementu do země původu. Na druhé straně se však rozsah závazků non-refoulement dožádaného státu vyplývajících z mezinárodního práva liší v závislosti na tom, zda je vyžádaná osoba uprchlíkem, či nikoli. Je proto zřejmé, že nejprve musí být vyjasněna otázka statutu uprchlíka a teprve poté lze rozhodnout, zda jsou splněny zákonné předpoklady pro extradici. Proto v případech, které mohou vyústit ve vydání žadatele o azyl do jeho země původu, musí být provedeno azylové řízení a pravomocně rozhodnuto o azylové žádosti ještě před rozhodnutím o extradiční žádosti.“

56. Otázky týkající se ochrany lidských práv a hrozby pronásledování v zemi, do níž má být jednotlivce vydán a která není zemí původu jednotlivce, je třeba řešit v řízení o přípustnosti vydání. Vydání osoby do cizího státu je podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních nepřipustné, mimo jiné pokud by bylo v rozporu se závazky vyplývajících pro Českou republiku z mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách [písm. o)] nebo je-li důvodná obava, že by osoba, o jejíž vydání jde, byla v cizím státu vystavena pronásledování z důvodu svého původu, rasy, náboženství, pohlaví, příslušnosti k určité národnosti nebo jiné skupině, státního občanství nebo pro své politické názory či jiných obdobných důvodů nebo že by se zhoršilo její postavení v trestním řízení nebo při výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody anebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody [písm. p)].
57. V případě žalobce je však nutné pro řádné posouzení jeho případu zodpovědět otázku státního občanství žalobce. Krajský soud v obsahu správního spisu neopomněl, že žalobce výslovně uváděl, že má pouze jediné státní občanství, a to izraelské, přičemž jakékoliv jiné státní občanství vyloučil. I v podané žalobě žalobce zopakoval, že je občanem státu Izrael, přičemž jeho občanství Ruské federace bylo na jeho písemnou žádost zrušeno. V případě, že by byly tyto skutečnosti pravdivé, nemohl by se žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany jakožto toliko občan Izraele domáhat ochrany proti vydání do Ruské federace, neboť v řízení o udělení mezinárodní ochrany nelze žádat o ochranu proti jiné než domovské zemi. Za žalobcem nastíněné situace by tedy byla Ruská federace ve vztahu k osobě žalobce považována toliko za třetí zemi, nikoliv za zemi domovskou.
58. Obsahem správního spisu je nicméně taktéž předávací protokol ze dne 9. 3. 2019, č. j. CPR-10376-2/ČJ-2019-931200-AZ, dle kterého žalobce při ověření své totožnosti předložil kromě ID a řidičského průkazu Izraele rovněž řidičský průkaz Ruské federace s platností do 23. 10. 2023. Krajský soud má přitom za to, že žalovaný se touto skutečností nikterak blíže nezabýval a spokojil se pouze s tvrzeními žalobce, že je státním občanem Izraele a o zrušení ruského občanství požádal. Žalovaný se například žalobce ani nedotázal, zda disponuje jakýmkoliv oficiálním dokumentem, na základě kterého by bylo zřejmé, že žalobci bylo občanství Ruské federace skutečně zrušeno, ačkoliv je tato okolnost pro rozhodování o udělení mezinárodní ochrany nepochybně podstatná. Dle krajského soudu žalovaný nevyvinul dostatečnou snahu ke zjištění, zda žalobce stále nedisponuje dvojím občanstvím, a to izraelským a ruským, či zda bylo ruské občanství na jeho žádost skutečně zrušeno. Žalobce poté v řízení před zdejším soudem potvrdil, že nevlastní žádnou oficiální listinu potvrzující žalobci akceptaci jeho žádosti a následné zrušení jeho občanství Ruské federace. Současně z dokumentů

provedených k důkazu krajským soudem vyplynulo, že je žalobce stále držitelem ruského cestovního pasu s vyznačenou platností do 12. 5. 2022. I tyto skutečnosti poté nasvědčují spíše skutečnosti, že žalobce stále disponuje dvojím občanstvím, a je proto nutné tuto okolnost zohlednit při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

59. V řízení o udělení mezinárodní ochrany je tedy nutné v případě žalobce posoudit, zda žalobce není státním občanem dvou států, Izraele a Ruské federace, neboť z dostupných skutečností vyplývá, že nelze bez dalšího uzavřít, že je státním občanem pouze státu Izrael, když naopak ze všeho výše uvedené vyznívá, že žalobce disponuje dvojím státním občanstvím. Na podkladě zjištěných závěrů poté bude nutné žádost žalobce znovu posoudit.
60. Jak soud konstatoval již výše, mezinárodní ochrana je krajním prostředkem ochrany práv žadatele, který nastupuje pouze za situace, kdy tuto ochranu není schopen či nechce vykonávat stát, jehož je žadatel občanem. Specifická situace pak nastává v případě, kdy má žadatel o udělení mezinárodní ochrany vícero občanství. Nicméně i na tuto situaci Ženevská úmluva pamatuje, jak vyplývá z výše citovaného článku. V takovém případě musí ve smyslu Ženevské úmluvy dojít k selhání ochrany ze strany všech států, jichž je žadatel občanem.
61. V případě prokázání dvojího občanství žalobce bude nutné se v dalším řízení zabývat otázkou, zda žalobce mohl využít ochrany některého ze států, jehož státní občanství má, či zda mu v tom bránily důvody uvedené v ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu, avšak tyto nemusí být vztažené pouze ke státu, jehož ochrany se žadatel nemůže domoci. V případě osob s vícerym občanstvím totiž nelze vyloučit, že tyto důvody vztahující se toliko k jednomu ze států, jehož je žadatel občanem, znemožní za určitých okolností využití ochrany obou států. V případě osoby disponující dvěma občanstvími států může být dostačující uvedení důvodů podle ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu pouze ve vztahu k jednomu z těchto států, pokud zároveň žadatel s ohledem na to, v jaké se nachází situaci, z těchto důvodů nemůže využít ochranu státu druhého. V takovém případě není nezbytné, aby žadatel uplatňoval svá tvrzení výslovně vůči oběma státům, neboť důvody uvedené ve vztahu pouze k jednomu ze států má reálně znemožňující využití ochrany ze strany obou těchto států. Je přitom nezbytné zdůraznit, že tyto důvody nemusí žadatel nutně výslovně uvádět vůči všem státům, jejichž občanstvím disponuje. Nelze totiž vyloučit, že důvody uvedené vůči jednomu ze států mohou vést k nemožnosti využít ochranu u ostatních států, jejichž je žadatel občanem.
62. S ohledem na to, že žalobce stále disponuje doklady Ruské federace, na základě kterých lze předpokládat, že je nadále rovněž státním občanem Ruské federace, je tedy pravděpodobné, že právě taková situace nastala i v nyní posuzovaném případě. Je sice pravdou, že žalobce uváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle ustanovení § 14a zákona o azylu, výslovně ve vztahu k Ruské federaci. Je však nutné poznamenat, že tyto důvody, byť se primárně vztahují k Ruské federaci, fakticky žalobci znemožňují využít ochrany státu Izrael, jehož je žalobce rovněž občanem. Žalobce se totiž nachází v extradičním řízení za účelem jeho vydání k trestnímu stíhání právě do Ruské federace. Možnost využití ochrany státu Izrael je tak v jeho případě čistě teoretická a nemožnost

jejího využití vyplývá právě ze skutečností, které žalobce tvrdí vůči Ruské federaci. Možnosti státu Izrael jsou v této situaci omezené, když se žalobce nenachází na jeho území a on tak nemůže zabránit jeho vydání do Ruské federace. Žalobce je tak plně v rukou českých orgánů veřejné moci. Jiná situace by samozřejmě byla, kdyby žalobce nebyl omezen na svobodě, mohl se volně pohybovat a mohl do Izraele bez dalšího odcestovat.

63. Jestliže žalobce dále v žalobě namítal, že mu nebylo umožněno seznámit se s celým obsahem správního spisu, když mu byl předložen spis toliko v části stran 1 – 33, ačkoliv měl správní spis toho času rozsah 101 stran, krajský soud této námitce nepřisvědčil. Jak totiž soud ověřil z obsahu správního spisu, strany 34 – 100 byly ve správním spisu vyhrazeny podkladům, jež jakožto návrh důkazů do správního spisu v rámci žádosti o umožnění nahlédnout do spisu předložil zástupce žalobce. Tato skutečnost je poté žalovaným rovněž výslovně uvedena ve třetím odstavci strany 3 napadeného rozhodnutí. Na straně 101 správního spisu je poté založena odpověď žalovaného na žádost zástupce žalobce o umožnění nahlédnout do spisu. Jednalo se tedy nepochybně o podklady, které do správního spisu doložil sám žalobce, potažmo jeho zástupce, tudíž nebylo nutné, aby se s těmito podklady zástupce žalobce blíže seznamoval, neboť jejich obsah by měl z logiky věci podrobně znát. Za dané situace tedy žalobce nebyl zkrácen na svém právu seznámit se s obsahem celého správního spisu, když mu byla předložena pouze ta část správního spisu, kterou si obstaral sám žalovaný a kterou do spisu nedoložil žalobce jakožto návrh důkazů. Ani této žalobní námitce proto zdejší soud nevyhověl.

VII. Závěr a náklady řízení

64. Z výše uvedených důvodů soud shledal napadené rozhodnutí žalovaného zčásti (ve vztahu k posouzení udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu) nesprávným a proto soudu nezbylo než jej zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.). V novém řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
65. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl výrokem II. dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a přísluší mu proto právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem, které důvodně vynaložil proti žalované, která ve věci úspěch neměla (neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno).
66. Za účelně vynaložené náklady vzal krajský soud mimosmluvní odměnu zástupce žalobce za tři úkony právní služby (převzetí a příprava právního zastoupení, písemné podání žaloby, účast na ústním jednání soudu) po 3.100,- Kč podle ustanovení § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném v rozhodné době). Za úkon repliky k vyjádření žalovaného soud nepřiznal žalobci odměnu, neboť v replice nebyly v návaznosti na vyjádření žalovaného uvedeny žádné podrobnější podstatné skutečnosti, nežli v samotné podané žalobě. Rovněž soud nepřiznal žalobci odměnu za doplnění žaloby o další důkazní návrhy, neboť mohly být specifikovány již v podané žalobě. Za úkony právní služby to

činí celkem 9.300,- Kč, k čemuž je nutné připočíst hotové výdaje po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, což činí dohromady částku ve výši 10.200,- Kč. Tato částka se dále zvyšuje o DPH 21 %, neboť právní zástupce žalobce doložil, že je plátcem této daně. Celkové náklady řízení tak dosáhly výše 11.228,- Kč.

67. Ve smyslu ustanovení § 58 odst. 2 s.ř.s. krajský soud rozhodl ve výroku III. tohoto rozsudku
o odměně tlumočníka ustanoveného usnesením zdejšího soudu ze dne 16. 7. 2019, č. j. 32 Az 19/2019 - 39. Soudem ustanovenému tlumočnickovi tedy soud přiznal dle ustanovení § 17 vyhl. č. 37/1967 Sb. odměnu za jednu hodinu tlumočení při jednání. Náklady vynaložené na tlumočné platí stát (§ 59 odst. 2 s.ř.s.) a proto krajský soud rozhodl
o povinnosti vyplatit určenou odměnu za tlumočnický úkon za podmínek uvedených ve výroku IV. tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů
ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních
u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. února 2021

r.

JUDr. Petr Polách, v.

samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. K.